

Megnyílt az Első Magyarországi Telefonmúzeum Náraiban

Május 31-én telefontörténeti kiállítás nyílt Náraiban, a Sárgaliliom Alkotó és Közösségi Házban. A kiállítás a kezdetektől napjainkig mutatja be a telefonkészülékeket: a kurbli, tárcsás, nyomógombos készülékeken keresztül a mobiltelefonokig. A tárlatot Dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter ajánlotta az érdeklődők figyelmébe, közreműködött a Sárgaliliom Énekkar.

A gyermeknapi programsorozat részeként telefontörténeti kiállítás nyílt Náraiban a Szombathelyen élő Kovács István gyűjteményéből, A kurbliától az érintőképernyőig címmel. A tárlat egy

annyi technikai érdekesség. A magángyűjtemény legérdekesebb darabjait felvonultató kiállításon 130 telefonkészülék volt látható a jóval több mint 300 darabos gyűjteményből. Nagyságából következik, hogy a Szombathelyen élő Kovács Istváné a legnagyobb hazai telefongyűjtemény.

A tárlatot megnyitó Dr. Hende Csaba elmondta, hogy nagyon hosszú volt az út a kezdetektől az érintőképernyős telefonokig, amelyekről ma már el sem tudjuk képzelni, hogy nélkülük éljünk. „Fénysebességgel haladnak az információk, a

eddig titkos magángyűjtemény első nyilvános bemutatkozása, amely a gyűjtő állítása szerint gazdagabb a Budapesti és Miskolci telefonkiállításoknál is. Szombaton tehát Nárai történelmet írt: a településen nyílt meg az ország első olyan „telefonmúzeuma”, amely a kezdetektől napjainkig mutatja be a telefonkészülékeket a kurbli, tárcsás, nyomógombos készülékeken keresztül a mobiltelefonokig. Kiállításra kerültek továbbá nyilvános telefonok is – tantuszos, érmés és kártyás –, valamint különböző telefonközpontok, alközpontok, bányai és katonai telefonok is –, meg-

kommunikációs eszközök és az infrastruktúra fejlődése megszünteti a különbséget falu és város között. Aki vidéken és kis településen él, ugyanúgy tud szórakozni, kommunikálni, ugyanúgy hozzáfér az információkhoz, mint aki a fővárosban. Elképesztő ez a technikai fejlődés, és igazi élmény volt végignézni ezeken a készülékeken. Rengeteg emlék jön fel bennem a készülékekre nézve, s biztosan mindenki más is így van ezzel: az életünk és a mögöttünk hagyott évtizedek elevenednek meg egy rendkívül fontos használati tárgy, a telefon segítségével.”

Folytatás a 6. oldalon

Önkormányzati hírek

Önkormányzati hírek – lemondott az alpolgármester, távozott a jegyző, 40 millió forintra nőtt az önkormányzat megtakarítása, miközben a takarékból ragadt 10 millió forintunkra továbbra is várunk kell.

Indoklás nélkül lemondott önkormányzati képviselői és alpolgármesteri tisztségéről dr. Tatai-Szabó Miklós az országgyűlési választások utáni másnapon, április 7-én, hétfőn. Bár lemondását nem indokolta, saját meglátásom szerint az eddig eltelt időszakban a testületbe nem sikerült maradéktalanul beilleszkednie.

Németh Melinda a Jáki Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője Bozsok, Velem községekbe távozott, így jegyző nélkül maradt a társulás, vele Nárái is. A kiírt állásra nyolc pályázó akadt. Az elbírálás után Némethné Kardos Eszter kapott kinevezést, aki Molnasszecsődről érkezik, augusztus elején lép hivatalba, kilenc év jegyzői gyakorlattal rendelkezik.

A település főutcájában hosszas egyeztetés után a Vasivíz Zrt. tavasszal elvégezte a megszállt csatornafedlapok szintbe emelését. A közelmúltban pedig a Magyar Közút szakemberei megkezdték a Szombathely–Nárái közötti hibás útszakaszok kijavításait.

A településközpont, az itt lévő középületek folyamatos megújítása után szeretnénk a polgármesteri hivatalt is megújítani, hősízigetelni, majd újra színeztetni. Miután az épület bádогоzását már kijavítottuk, a főfalakat leszígezteltük és az előtetőt megépítettük. Jelenleg az árajánlatok bekérése van folyamatban. Amennyiben működési költségünkben a bekerülési összeget meg tudjuk spórolni, úgy az épület, vele a településközpont tovább szépülhet.

A takarékszüvetkezetben ragadt közel 10 millió forintunkra továbbra is várunk kell. Mintegy „mentőövként” a 4,915 millió forint kormányzati támogatást megkaptuk. De a korábbi pályázatok utófinanszírozásai is sorra megérkeztek. Akár a 20 millió forint kormányzati támogatás is, aminek feltétele az adósság nélküli működésünk volt. Ennek felhasználása kötött, csak a támogatási okiratban meghatározott célra (útfelújítás) használható, a megszabott időhatáron belül. Időközben kifizetésre került a templom melletti pihenőpark és fedett színpad számlája is. Felelős gazdálkodásunknak köszönhetően jelen pillanatban az önkormányzatunk megtakarítása valamivel több, mint 40 millió forint. Egyéb követeléseink pedig a pihenőpark, színpad pályázat utófinanszírozása révén 4,2 millió forint és a takarékszüvetkezetben ragadt 10 millió forintot várjuk. Nagyobb kiadást az útfelújításon túl a Nyugat-dunántúli Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás tagdíja és a Vasivíz Zrt. átszervezéséből adódó földhivatali illetékek megfizetése fogja jelenteni, amely utóbbi két tétel együttesen közel egymillió forintos kiadást fog jelenteni.

Szeptembertől ismét iskola működik településünkön

Hosszas előkészület után szeptemberben 11 év kihagyás után kilenc kisgyermek számára ismét becsengetnek a Nárái iskolában, ugyanis a Köznevelésért felelős Államtitkár Asszony engedélyezte Nárái községben az általános iskola működését. Dolgunkat

nehezítette, hogy a volt iskolaépületet alkotóházzá minősítettük, és mint rossz állagú épületet az alkotóházak felújítására kiírt pályázat segítségével teljesen felújítottuk. A törvény értelmében így legalább öt évig alkotóházként kell működnie. Mivel a felújítás óta még csak három év telt el, ezért hogy ismét iskolaként működtessük az épületet, működtetési felmentésért fordultunk az állami szervekhez. Hiszen eltérő használat esetén a kapott támogatást kamattól kellene visszafizetni. Közös ügyünk érdekében sokat tett dr. Hende Csaba országgyűlési képviselőnk is. A Nárái Általános Iskola a Szombathelyi Paragvári Utcai Általános Iskola tagintézményeként, annak szakmai felügyeletével fog működni. Az intézményben két pedagógus felvételére fog sor kerülni hamarosan. Meg kívánom jegyezni, mivel három ezer főnél kisebb település vagyunk, ezért az iskola fenntartója nem a Nárái Önkormányzat, hanem a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, azaz az állam lesz. Önkormányzatunk feladata a fűnyírás, hómentesítés, takarítás és az iskolás gyermekek étkeztetési költségeinek egy része hárul, minden más felmerülő (rezsi, bér stb.) költséget az állam viseli.

20 millió forint kormányzati támogatás érkezett – hamarosan megindul az Árpád, Tópart és a Dózsa György utcák aszfaltozása

Nárái település nem volt érintett az adósságkonszolidációban, ezért mintegy kárpótlásként 20 millió forint kormányzati támogatásban részesült a falu. Ezt mindenképpen útfelújításokra szeretnénk volna fordítani, éppen ezért közbeszerzési eljárás megindítását kezdeményeztük. Ismerve a rossz állapotú utcákat, rangsorolást végezve mindenképpen a főútról lecsatlakozó utak felújításával célszerű kezdeni (Árpád utca, Tópart utca, Dózsa utca, Béke utca, József Attila utca), mert ezeket nem csak az adott utcák lakói, hanem az átmenő forgalom is használja. Előzetes mérnöki költségbecslés alapján a fenti öt utca közül három, az Árpád, a Tópart és a Dózsa György utca férhet bele a 20 millió forintos keretbe. A Dózsa György utca annyira gyenge állapotú, hogy azt mindenképpen fel kell újítani. A Tópart utca pedig eddig kimaradt a felületi kőerősítésből. Amennyiben az Árpád utca helyett a Béke utcát vonnánk be, akkor a költségvetés nem érné el a 20 millió forintot, ha pedig a József Attilát, akkor pedig túlhaladná azt. A közbeszerzési eljárás sikeres volt, a három utca 20,7 millió forintból újul meg, a kivitelező a nyár folyamán fog felvonulni. Mindhárom út esetében a gyenge útalap megerősítése után az útfelület aszfaltszőnyeg terítést kap. Megtörténnek a csatornafedlapok szintbe emelése és az új útpadka kiképzése is uzsai zúzottkőből. Kormányzati ígéret szerint, a következő önkormányzati ciklusban évekre leosztva újabb 20 millió forint érkezik Náráiba hasonló célra.

Fejlesztések, átadások

Május 31-én, gyermeknapon Dr. Hende Csaba országgyűlési képviselő avatta fel a Millenniumi-park új játszóterét, mely a Náráiért Egyesület gesztorságával készült el. Ugyancsak felavatták az új szabadtéri kőszínpad és a templomkertben kialakított új pihenőpark. A fejlesztések 13,2 millió forint Európai Unió és kormányzati támogatás mellett valósultak meg.

Ugyancsak elkészültünk a plébániaépület teljes külső-belső felújításával, a Kossuth Lajos utcában lévő Nepomuki Szent János

nos-szobor környezetében kialakított új pihenőpark, játszótér és a Petőfi Sándor utca elején létesített pihenőpark, új játszótér fejlesztésekkel. Ünnepeles átadásuk, felszentelésük július 13-án, vasárnap a falunapi programsorozat keretében kerül sor. A felszentelést Dr. Veres András megyés püspök végzi. Ugyancsak e napon kerül sor a Hősök terén közadakozásból felállított új hangráláb felszentelésére is.

Az óvodafejlesztésre beadott pályázatok elbírálása még nem történt meg, így továbbra is bizakodóak vagyunk.

Ajánlat a Magyar Posta Zrt-nek

Keresve az üresen maradt volt bankfiók további hasznosíthatóságát, immár írásban is megerősítve egy projektötlettel kerestem meg a Magyar Posta Zrt. vezetését. Önkormányzatunk nevében írásban ajánlatot tettem a postaépület megvásárlására. Ha ez sikerrel járna, az épület másik felében elhelyezkedő önkormányzati tulajdonban lévő orvosi rendelővel egy helyrajzi szám alá tudnánk összevonni, majd tervező bevonásával a két fél épületből egy modern Egészségházat tudnánk kialakítani. Másfelől felajánlottam a volt bankfiókot a Magyar Posta Zrt. számára a községbeli postaszolgáltatás ellátására. Amennyiben a kezdeményezés sikerrel járna, úgy annak nyertesei a község lakói és a létesítmények dolgozói lennének. Mert a feladatellátásra láthatjuk, sajnos mindkét jelenlegi épület (orvosi rendelő, posta) kicsi. Amennyiben a fentiek megvalósulnának, úgy valóban tágas hely állna rendelkezésre mindkét célra. A Magyar Posta Zrt. vezetősége lapzártáig még alakította ki álláspontját a nárai postaépület önkormányzatunk számára történő értékesítésével kapcsolatban.

Közbiztonság növelését célzó térfigyelő kamerarendszer épül felajánlásból

Mint korábban beszámoltam róla, Nárai is pályázott arra a belügyminisztériumi alapra, amely a közbiztonság növelését tűzte ki célul. Nárai esetében négy nagyfelbontású éjjel-nappal látó kamerarendszer telepítését tűztük a település központjába. A rendszer kiépítése mintegy félmillió forintba kerülne, 100% támogatottság mellett. Sajnos Nárai közbiztonsági mutatói jók, így e pályázatunk nem nyert támogatást. Vas megyében egyébként is csak három település pályázatát preferálták. De pályázatunk elutasítása nem jelenti azt, hogy a rendszer nem is fog kiépülni! Örömmel jelenthetem, hogy a félmillió forintos beruházás négy önkormányzati képviselő Hompasz Béla, Koltay István, Lóránth József, Németh Tamás, valamint Lóránth Csaba összefogásával és anyagi felajánlásával a nyár folyamán a térfigyelő kamerarendszer kiépítése megrendelésre kerül, jelenleg már a tervezése zajlik. A négy kamera és a mikrofon a Petőfi Sándor út és a Kossuth Lajos utcák kereszteződésében kerülnek felszerelésre. Ezáltal a kereszteződés, a két utca gépjármű és gyalogos forgalma, az itt lévő közintézmények – beleértve a plébániát is – megfigyelhetővé válik. A nagyfelbontású éjjel-nappal látó kamerák a képeket külső szerverre továbbítják, azok később is nagyíthatóak, visszakereshetőek, letölthetőek lesznek. A rendszer egyébként a felvételeket 30 napig őrzi, majd törli azokat. A térfigyelő kamerarendszer adatállománya interneten keresztül bekötésre kerül és közvetlenül felhasználhatóvá válik a rendőrségi szolgálat számára is. Sőt, kódok alkalmazásával az arra jogosultsággal rendelkezők számára interneten keresztül

bárhonnan azonnali betekintés nyerhető az adatállományba. Indokolt esetben tehát bárhonnan betekintés nyerhető az aktuális forgalomba, vagy konkrét időpontra történő visszakeresés válik lehetővé. A rendszer kiépítésétől egyrészt visszatartó erőt remélünk, másrészt az erőszakos cselekmények elkövetőinek gyors és hatékony felderítése során lehet segítségünkre a rendszer, amely mindannyiunk közös ügye.

Csőtörés a hivatal udvarán

Az egyszerűnek tűnő csőtörés kialakulását gyorsan elhárítottuk, de a víz újra és újra több helyütt feltört. A földben lévő 40 éves vascsövet az idő vasfoga sajnos szétrágta, inkább hasonlított furulyára, mint csőre. Nem tehattünk egyebet, mint hogy a földben lévő vascsőrendszert kiváltjuk és a vízáraaknától az épületekig új műanyagcső bekötéseket készíttünk. A probléma megelőzhető lett volna, ráadásul töredékébe is került volna, ha már az udvar térkövezésekor az elkorrodált vascső-rendszer kiváltásra került volna műanyagra. Ráadásul nem csak ez készült szakszerűtlenül, hanem a Tekéző, Posta, Orvosi rendelő szennyvízelvezető csőrendszere is, amely a térkő alatt 15 m hosszban 40 cm-et lejtett visszafelé! Így már érthető, hogy miért voltak folyamatos dugulási problémák a fenti helyeken. Sajnos ezt a szakaszt is újra kellett építeni. Ugyancsak meglepődtünk, amikor az orvosi rendelő kézmosó-lefolyó folyamatos eldugulását kutattuk: a cső egyszerűen véget ért a földben, ráadásul a gerincvezeték alatt fél méterrel. Így hogy beköthessük, ezt is újra kellett szerelni. A vízbekötések (Polgármesteri Hivatal, Orvosi rendelő, Posta, Művelődési Ház, Tekéző) és a lefolyó újraszerezése, bontással, térkövezéssel mintegy félmillió nem várt kiadást jelent önkormányzatunknak. Természetesen a tekéző a ráeső részt viseli.

Ravatalozó-felújítás

A tavaszi viharok több helyütt megbontották a temetői ravatalozó tetőszerkezetét. Valamint tönkrement az esővízelvezető bádogozás, leesett az oromdeszka, a hiányzó palák helyén pedig az esővíz a tetőszerkezetbe jutott, míg a keleti oldalfal vakolata leomlott. Hogy nagyobb kár ne keletkezzen, a tetőhiányosságokat pótoltuk, majd az oldalfalat újravakoltuk. Így az esővíz nem tud a szerkezeti elemekben kárt tenni, másrészt az esztétikai állapota ismét a régi.

Nárai nyelvjárása

Dr. Guttman Miklós frissnyugdíjas, volt Nárai lakos, a Bölcsésztudományi kar volt főiskolai tanára, a Berzsenyi Dániel Főiskola általános és oktatási főigazgató helyettese, majd általános és tanulmányi rektor helyettese a fenti címen írt közel 170 oldalas könyvet. Akit korábban érdemei elismeréséül a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztrel is kitüntettek. A könyv kiemelten kezeli és az olvasó bepillantást nyerhet, megismerheti Nárai XX. és a XIX. századi beszédét, nyelvjárását Nárai településre koncentráltan, melynek bemutatását egyik testületi ülésünkön ismertette. Ahogy jelezte, nem ismeri a viszonyokat, szeretné az írást térítésmentesen felajánlani, amennyiben ezt meg tudnánk könyv formájában jelentetni. Egy biztos. Nárai méretű, de még nagyobb település nyelvjárásáról sem jelent meg ilyen mélységű tudományos munka, ezért jómagam is az ügy mellé állva próbállok segíteni. Mivel egy ilyen terjedelmes oldalszámú, de példányszámú könyv esetében a könyvek eladásából befolyó összeg

nem fedezi az előállítási költségeket, ezért a Náraiért Egyesület is a kezdeményezés mellé állt. A könyv szerkesztése, tördelése, korrektúrázása közadakozásból már összejött (jómagam is 10 ezer forinttal támogattam). Most a nyomdaköltségek egy részének fedezését kívánjuk – mintegy 250 ezer forintot – szintén közadakozásból előteremteni. Amennyiben ez sikerülne, úgy egy értékes, tudományos mű emelné Nárai rangját. Mint minden megjelenő könyvből a kötelezpéldányokat el kell juttatni az Országos Széchenyi és a helyi, Szombathelyi Könyvtárba is. Így tehát az ilyen formán készült tudományos kutatások több száz év múlva is hozzáférhetőek lesznek a tudományos, vagy a falukutatók esetében. Ez a mű a múltból nem csak a mának, a jövőnek is szól, ezért is fontos a felkarolása. Feltett szándékunk, hogy közpénz felhasználása nélkül, társadalmi támogatottsággal készüljön el a mű, ezzel is erősítve ennek a közösségnek az összetartását. Ezért

a Náraiért Egyesület várja mindazok jelentkezését, akik a könyv megjelenését támogatni kívánják.

Ősszel ismét képviselő-testületet választunk

Hamarosan véget ér az önkormányzati ciklus, a testület mandátuma kitelik. Október elején ismét választásra kerül majd sor, arról szavazunk, hogy a következő ciklusban kik alkossák a képviselő-testületet. Arra biztatok mindenkit, aki ambíciót érez magában, bátran jelöltesse magát! Szükség is lesz rájuk, hiszen a jelenlegi testületi tagok közül már nem mindenki fogja folytatni a megkezdett munkát. Szívesen vesszük a jelentkezését mindazoknak, akik csatlakozni szeretnének, kedvet éreznek és a köz ügyeinek előmozdítása érdekében hajlandók segíteni. Megköszönve az érdeklődést lakóhelyének közügyei iránt!

Németh Tamás

polgármester

Kedves Betegeim!

Ebben az írásban a kullancsok által terjesztett két leggyakoribb betegségről és a kullancs bőrből való eltávolításáról lesz szó. Fontos kiemelni, hogy a kullancs nem a fáról hullik le, hanem a fűből, illetve az alacsonyabb bokrok ágairól kerül a bőrre. Amennyiben kullancsot fedeznek fel a bőrükbe fúródva, az alábbi módon távolítsák azt el. A kullancs kiszedése gyorsan és szakszerűen kell, hogy megtörténjen. A statisztikák szerint, ha a fertőzött kullancs 24 óráig van a bőrben, akkor már biztos, hogy át is adja a kórokozót! Rendkívül fontos, hogy a bőrbe fúródott, táplálkozását megkezdő kullancs kiszedése minél hamarabb, az első 24 óra letelte előtt megtörténjen. Kullancs kiszedése 10 pontban:

- A kullancskiszedéshez használt eszköz (csipesz) lefertőtlenítése.
- A kullancs izolálása nagy óvatossággal; nem szabad piszkálni, nyomogatni!
- Kullancs kiszedése során tilos bármiféle kenőcsöt, krémet, olajat, folyadékot a kullancsra, illetve köré kenni, mert visszaöklendezheti az esetlegesen fertőzött bétartalmát!
- Kullancs kiszedése során tilos forró eszközzel, cigarettával piszkálni a kullancsot, mert balesetveszélyes és visszaöklendezheti az esetlegesen fertőzött bétartalmát!
- Ragadjuk meg a csipesszel a kullancsot feji részénél, a lehető legközelebb férközve a bőr felületéhez.
- Húzzuk a megragadott állatot finoman és egyenletes erőki-fejtéssel, de határozott mozdulattal hátra.
- Kullancs kiszedése során tilos a kullancsot csavarni, a testi részénél megfogni, széttrancsolni, durván rángatni, mert visszaöklendezheti az esetlegesen fertőzött bétartalmát vagy az állat sérülésével a kívüllagra és a sebbe kerülhetnek a veszélyes kórokozók!
- A kullancs kiszedése után az eltávolított kullancsot egészen el.
- A kullancs kiszedése után a sebet és körülötte lévő bőrt területet fertőtlenítsük le és sebtapasszal vagy steril gézzel védjük!

- A kullancskiszedéshez használt eszköz (csipesz) és az eltávolítást végző személy kezének lefertőtlenítése szükséges a művelet után.

Kullancscsípés tünetei általában. Sajnos nem lehet egyértelmű bőrtüneteket meghatározni egy teljesen általános kullancscsípés megállapításához. A kullancscsípés többnyire teljesen fájdalommentes, nem viszket, így a kullancs észrevétlen maradhat napokig. A kullancs a vérszíváskor véralvadásgátló, érzéstelenítő és értágító hatású anyagokat tartalmazó nyálat juttat a sebbe. A kórokozók a nyállal, valamint a vér sebbe történő visszaöblítésekor (regurgitációjakor) juthatnak be az emberbe. A kullancscsípést, vérszívást követően a jóllakott kullancs elhagyja áldozatát. A kullancscsípés helyén egy apró seb maradhat vissza, ami akár teljesen tünetmentes is maradhat. A kullancscsípés helyén esetleg viszketés és/vagy enyhe bőrgyulladás léphet fel. A kullancscsípés tünetei sokkal inkább az esetlegesen átadott kórokozónak köszönhetőek, így ha egy kullancs nem volt fertőzött, akár észre sem vesszük a kullancscsípést és a kullancs észrevétlen maradhat a vérszívás ideje alatt. Így soha nem is tudjuk meg, hogy valaha kullancscsípés áldozatai voltunk. Ez a jobbik eset, hiszen bár nem azonosítjuk a kullancscsípést, de nem betegszünk meg a paraziták marásától. Azonban, ha a kullancs valamelyik általa közvetített betegség kórokozójával fertőzött és megfelelő ideig tartózkodik a bőrünkben, átadja a betegséget. Ezt követően a kullancscsípés tüneteit a kullancs által átadott betegség tüneteiként azonosíthatjuk.

Lyme-kóros kullancscsípés tünetei. Azon egyének, akiknél a kullancscsípés után fertőzés lép fel, elsőként (kb. 1 hónapon belül) az influenzához hasonló tüneteket produkálnak: hidegrázás, láz, fejfájás, levertség (letargia), izomfájdalom. A Lyme-kóros kullancscsípés másik gyakori kezdő tünete a jellegzetes kör alakú, kokárdaszerű, piros kiütés a kullancscsípés helyén vagy annak közelében. Ezt erythema migrans-nak, azaz vándorló, bővülő bőrkiütésnek nevezik. Az erythema migrans gyakran az influenzaszerű tünetek előtt jelentkező sima vagy enyhén kiemelkedő vöröses kiütés, közepén gyakran tiszta udvarral. A vándorló folt átmérője az idő előrehaladtával nő. Ez a bőrtünet az összes Lyme-kóros eset 80-90%-ában előfordul. A Lyme-kóros kullancscsípés egyik legfontosabb tünete a Lyme-folt!

Agyvelőgyulladásos kullancscsípés tünetei. Az esetek mintegy kétharmadában a fertőzés tünetmentes! A kullancscsípés terjesztette agyvelőgyulladás (kullancs-encephalitis) átlagos lappangási ideje 8 nap, összességében megjelenésének ideje 4-28 nap között változhat. Kullancscsípés nélkül is elkapjuk a betegséget! A lappangási idő a fertőzött tej (fertőzött kullancs által megcsípett állat teje) fogyasztása esetén általában rövidebb, mindössze 3-4 nap. Jellemző tünetek a

betegség első szakaszában: nem specifikus influenzaszerű tünetek, esetleg láz, fejfájás, fáradtság, izomfájdalom, hányinger, hányás és általános rossz közérzet. Ezt lázmentes állapot és viszonylag tünetmentes időszak követ, majd következik a neurológiai szövődeményekkel járó második szakasz. Forrás: www.kullancsvedelem.hu

Dr. Hang Dóra
házi orvos

Lisztérzékenység szűrés

A Szombathelyiek Egészségéért Egyesület a Vas Megyei Markusovszky Kórház Csecsemő és Gyermekegyógyászati Osztályával együttműködve coeliakia (lisztérzékenység) felismerése céljából ingyenes szűrővizsgálatot szervezett Szombathely valamennyi óvodájában, a 6 éves gyermekek körében (csak a szombathelyi lakosságot érintve).

A szombathelyi Önkormányzat felmérve ennek jelentőségét, a preventív szűrés mellé állt: megszavazta a szűrés hosszú távú támogatását. A Náraiért Egyesület egyik alapító tagjaként felkerestem Németh Tamás polgármesterünket, s kértem az Önkormányzat támogatását a 6 éves Nárai gyermekek szűrésben való részvételére. Polgármester azonnal a szűrés támogatásáról biztosított, s megígérte, hogy a nárai gyermekek szűréséhez a Biocard gyorsteszt árának megfinanszírozásával az ügy mellé áll a falu is. Így az országban Szombathely után, másodikként a Nárai Önkormányzat, felismerve a szűrés fontosságát, támogatást nyújt ennek folyamatos lebonyolításához.

Magáról a betegségről tavaly már írtam az újságban, de azért elevenítsük fel ismereteinket: A lisztérzékenység vagy glutén érzékenység a leggyakoribb vékonybélbetegség Európában, így Magyarországon is minden 50-100-dik embert érintheti. Kutatások alapján az eddig felismert betegek csak a jéghegy csúcsát jelentik. Jelentősen nagyobb a kevésbé jellegzetes tünetekkel rendelkező, vagy éppen tünetmentes, úgynevezett csendes lisztérzékeny betegek száma, akiknél a vékonybél szövettani eltérése sokszor súlyosabb a komoly tünetekkel rendelkezőké-

nél. Az időben fel nem fedezett lisztérzékenységnek késői szövődeményei lehetnek felnőtt és gyermekkorban egyaránt: hasi szerveket érintő rák, csontritkulás, idegrendszeri és pszichiátriai kórképek, alacsonynövés, súlyos vérszegénység, meddőség stb. A betegség megelőzésének lehetősége még nem ismert, de a szűrővizsgálat segítségével a korai diagnózis felállítása még a szövődemények kialakulása előtt megvalósulhat. A betegek egy jelentős része gyermekkorban kiszűrhető, így megelőzhető a gyermek testi és szellemi fejlődésének elmaradása, illetve későbbi életkorban jelentkező betegségek kialakulása. A betegség nem azonos a lisztallergiával.

Hogyan zajlik a szűrés? A 6 éves gyermekek szüleinek megkérdezése, s önkéntes beleegyezése után, évente két alkalommal történő szűrés az óvodában fog zajlani, előre egyeztetett időpontban, igény szerint a szülő jelenlétében. Május hónapban már meg is történt az első 9 gyermek szűrése. A szűrővizsgálatot a Jáki úti rendelőben lévő két kolléganőmmel közösen végezzük. A Biocard teszt (melynek árát az Önkormányzat biztosítja) nagyon gyorsan, egyszerűen, ujjbegyből, speciális miniatűr egyszer használatos szűrőláncza segítségével 1 csepp vérből elvégezhető. A mintavétel gyakorlatilag fájdalommentes. Az eredmény 10 perc elteltével leolvasható. Az eredményről, esetleg a további teendőkről, minden esetben a szülő írásos tájékoztatást kap. A következő alkalom szeptember-október hónapban várható. A következő évben 6. életévüket betöltő gyermekek szüleit, ősszel fogom megkérdezni, hogy igénylik-e a szűrővizsgálatot.

Kedves Szülők előre lehet gondolkodni a válaszon! Én teljes mértékben támogatom a részvételt, hisz jobb, ha minél hamarabb kiderül, ha gond van....

Molnárné Németh Emma
védőnő

A harang egyszer majd érte is szól...

Örömmel jelenthetem, hogy a Hősök tere harangláb és a temetői ravatalozó közötti 300 méter hosszú öteres elektromos vezérlő rézkábel lefektetésre került. Első nap a fektetést végző munkagép a kézi segítővel a táv felét tudta teljesíteni. A még le nem fektetett kábelköteget a temető melletti árokparton a fűben gondosan és szakszerűen félrerakták, az úton keresztben munkavégzésre figyelmeztető szalagot helyeztek el. Másnap reggel szomorúan vettük tudomásul, hogy a kábelnek húlt helye van, azt valaki az éjszaka folyamán fogóval

elvágtatta és ellopta, de a szalagot is letépte. Hogy a munkát folytatni tudjuk, és vállalt feladatunkat befejezhessük, új kábelt kellett vásárolnunk. A tolvaj ezzel mintegy százezer forintot kárt okozott a köznek. Annak a köznek, amelynek adományából készülhetett el a harangláb. A közakaratot még a lopással sem lehetett meggátolni, a vezérlés kiépítésre került. Sőt! A harang egyszer majd érte is szól!

Németh Tamás
polgármester

Óvodai hírek

2014. június 12-én hagyománynyitó szándékkal szerveztük meg az Apák Napját a kiscsoportosoknál. Kíváncsian vártuk az apukák reakcióját a kezdeményezésre. Amerikában nagy kultusza van az apák ünneplésének (állami ünnep). Nálunk az anyák napja párházként szokták megrendezni egyre több helyen, de még nem igazán elterjedt. Az a gondolat vezérelt minket, hogy az édesapáknak nagyon jelentős szerepe van a családban, nem csak a hagyományos családfenntartó szerep az övüké, hanem ugyanúgy kiveszik a részüket a gyermekek nevelésében, mint az édesanyák. Elismerésünk és tiszteletünk jeléül próbáljuk meghonosítani ezt az ünnepet óvodánkban. Kis ovisaink örömmel fogadták a hírt, hogy meghívjuk az apákat. Már év elején halványan megfogalmazódott bennünk a gondolat, de az anyák napja körüli készülődés beszélgetései adták meg az utolsó lökést. Nagyon fontos gyermekeinknek az apa. Köszönjük az apukáknak, hogy eljöttek, úgy láttuk élvezték a köszöntővel és kreatív barkácsolással eltöltött 1,5 órát. Természetesen ez a délután sem jöhetett volna létre az édesanyák figyelmessége, támogatása nélkül. Köszönjük!

A következő tanév terveiből. Sajnos rohanó világunkban egyre több kisgyermek küszködik valamilyen részképesség zavarral, amely egyéni fejlesztést tesz szükségessé. Óvodánkban évek óta foglalkozik logopédus a rászoruló gyermekekkel. Nagy könnyebbség szülőnek, gyermeknek egyaránt, hogy itt helyben, az óvodában kapja meg a fejlesztő foglalkozást. Ezek a foglalkozások akkor a legeredményesebbek, ha egyénileg vagy kis csoportban vesznek részt rajta. Ehhez sajnos óvodánkban nincs megfelelő hely, ahol nyugodt körülmények között dolgozhatnának. Az óvoda amúgy is több funkciójú irodahelyiségében zajlanak ezek a foglalkozások, ami nem mondható ideálisnak. Régóta foglalkoz-

tat bennünket a kérdés megoldása. Tisztában vagyunk az épület adottságaival, de talán most egy egészségneveléssel kapcsolatos pályázati felhívás olvasás kapcsán megvan a megoldás, mellyel két legyet üthetünk egy csapásra. A pályázattal megcélazzuk egy sószoza kialakítását az óvoda picinyke raktárhelyiségében, melyet azután a gyermekek napi rendszerességgel használhatnának (téli időszakban remélhetőleg csökkenne a felsőlégúti megbetegedések száma), emellett itt történhetne a gyermekekkel az egyéni fejlesztő foglalkozás. A tájékozódás, lehetőségek felmérése stádiumában tartunk, de nagyon szeretnénk, ha az őszi időszak végére megvalósulhatna ez a projekt.

Az idei évben 13 ballagómk volt, név szerint Németh Fanni, Karai Patrik, Nagy-Victorisz Benedek, Pesti Kira, Németh Bálint, Tóth László, Vincze Dorina, Rozmán Bence, Devecseri Lili, Stefko Noémi, Kiss Kartal, Kovács Adrián és Drácz Marcell. Minden kedves Hírmondó olvasónak kellemes nyarat, jó pihenést kívánunk!

Nagyné Tanai Katalin
óvodapedagógus

Fénykép: Drácz Zoltán

Megnyílt az Első Magyarországi Telefonmúzeum Náraiban

Folytatás az 1. oldalról

Az eseményről több országos média, köztük rádió és televízió is beszámolt. Lóránth József volt postavezető a két televíziós interjú során avatta be a tévénézőket a kezdetekbe, mikor még csak hét telefonvonal volt Náraiban. Hívószám szerint: 1-es Állami Tangazdaság, 2-es Jáplán-pusztá, 3-as ÁFÉSZ (vegyesbolt), 4-es Községi Tanács, 5-ös Rendőrség (mai Mini ABC helyén), 6-os nyilvános telefon a Postán, és a 7-es Termelő Szövetkezet. Gyakorta őt keltették éjszaka is, hogy hívjon mentőt. Ilyenkor felkelt, elment a postára, onnét tudott intézkedni. Ma már szinte minden család több telefon-

nal rendelkezik, a mobiltelefonok, internet világában mindez nehezen elképzelhető, hogy alig néhány évtizeddel ezelőtt bizony mindez így történt. De a kiállított telefonközpontok, kurbli telefonok működését, kezelését is szakavatottként mutatta be.

Kovács István, a gyűjtemény tulajdonosa a tárlatnyitó után elmondta, hogy 25 év munkája ez a kiállítás, aminek csak egy része került most helyszűke miatt kiállításra. A kiállítás június végéig tekinthető meg a Sárgaliliom Alkotóházban.

Németh Tamás
polgármester

Iskolanyitogató

Igaz, hogy csak most ért véget a 2013/14-es tanév, és VAKÁ-CIO van. De itt Náraiiban mi már most nyitogatjuk az iskolánkat. Sok tennivaló van még szeptember elsejéig, amikor 11 év után újra kisdíákok ülnek be az iskolapadba. Ez annak a kilenc lelkes családnak köszönhető, akik április 28–29-én ide írták be gyermekeiket. Így 7 kis elsős, egy másodikos és egy harmadikos kisgyerek kezdi meg a Paragvári Iskola Nárai Telephelyén a 2014/15-ös tanévet. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának Államtitkára támogatta a Paragvári Iskola olyan irányú átszervezését, hogy a szülők kérésére Náraiiban telephelye létesülhessen. Az államtitkári döntésről szóló tájékoztatást június 6-án postázták, mi június 13-án értesültünk róla. Június 19-én a Szombathelyi Tankerület és a Paragvári Iskola képviselői megtekintették az Alkotóházat, mint jövőbeni

iskolaépületet. Az elsős szülőértekezleten az igazgatónő beszélt terveiről. Elmondta, hogy még június hónapban szeretné be rendezni a termeket. A tanítás a bejáratától legtávolabbi teremben, a tanári szoba az utolsó kis helyiségben lesz. Valószínűleg hamarosan sor kerül a tanszerekkel való felszerelésükre. A szülők felajánlották a segítségüket a rendezkedéshez. A tanévkezdésig még van idő. Ha valaki ilyen tények mellett kedvet kapott ehhez az iskolához, szeretettel várjuk! A nyár folyamán is be lehet iratkozni. Ha valaki megteheti és támogatni tudja az iskolát, akár anyagi, akár másféle módon, szívesen vesszük. Az anyagi támogatást a Náraiért Egyesületen keresztül tehetik meg, külön megjelölve, hogy az iskolának szánják.

Mit kívánok magunknak? Minél több éven át működő, sok gyermeknek, szülőnek és nagyszülőnek örömet szerző, jó alapokat adó, közösségformáló ISKOLÁT!

Marton Melinda

A gyermekek napja

Jó, hogy a gyermekeknek is van „napjuk”. Bárcsak minden héten lenne ilyen. Sok gyermek gondolhatja ezt, amikor minden értük van, minden róluk szól. Ilyen nap volt május utolsó szombatja. A programot az Aranykapu Óvoda ovisainak évről évre nyitotta meg a parkban. A gyerekek komplex énekes-zenés-táncos műsora nagy sikert aratott. Sajnos az időjárás nem volt kegyes a kicsikhez, de a kitartóbbak rendíthetetlenek voltak, és fittyet hánytak a csöpögő esőre. Az óvodások bemutattak egy szezletet abból, amit egész évben eltanultak óvó nénijüktől, Fábsics Ildikótól. Majd Hende Csaba honvédelmi miniszter, országgyűlési képviselő átadta a játszótereket. Az ünnepélyes átadó után a program a Művelődési Házban folytatódott, ahol a gyermekek a Piroska és a Farkas című bábjátékot tekinthették meg, majd családi vetélkedő zajlott. 9 család nevezett a megmérettetésre, ami jó hangulatban, játékosan telt. A vetélkedőt a Lóránth család nyerte, picivel maradt le a Drácz család, s a képzeletbeli dobogó harmadik fokára a Kovács család léphetett fel. Gratulálunk! Minden résztvevőnek jutott ajándék, melyet köszönünk az Aranykapu Óvodának és a Náraiért Egyesületnek. A gyermeknapot a Győri Színház bemutatója zárta, a Holle anyót láthatta a nagyérdemű. Ízelítő a vetélkedőből:

Feladat: CSALÁD csupa E betűvel

Kedves emberek ebben reggel- este nevetnek, esznek, szeretnek, veszekednek. Gyerekek, s nem ezek. De bezzeg nem lehet e helyett helyesebbet lelned.

Feladat: Írj mesét a következő szavak felhasználásával: törpe, Nárai, szilva, szemétdomb, laboratórium, mosogat, hintaágy, palacsinta.

Mese 1:

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy törpe, aki a nárai szemétdombon lakott. Volt ott egy szilvafa, aminek a termését bevitték a laboratóriumba bevizsgáltatni. Olyan sok szilvája volt, hogy a szemétdombra kellett kihordania. Esténként a hintaágyban fekvő szilvás palacsintát eszegetett. Vacsora után elmosogatott és álmodott egy másik fáról, ami nem szilva volt. Aki nem hiszi, járjon utána.

Mese 2:

Réges-régen volt egy falu, úgy hívták: Nárai. Ott élt egy törpe. A törpe a laboratóriumában palacsintát sült szilva töltelékkel. Ahogy a hintaágyon üldögélt észrevette, mekkora szemétdomb van nála. Felpattant és nekiállt mosogatni. Amint végzett, visszafeküdt a hintaágyra pihenni. Talán még most is ott pihen.

Nádas Nikolett

Elsőáldozás

Május 18-án, vasárnap a nyolcórás szentmise keretében Dr. Rátkai László plébános hat kisgyermeket részesített elsőáldozásban. Név szerint: Horváth András, Kis Boldizsár, Moór Mirtill, Moór Erik, Nagy Viktória és Stefkó Petra. Az elsőáldozó kisgyermeket szüleikkel a szentmise után az egyházközség a felújított plébániaépület nagyertermében látta vendégül.

N. T.

Náraiért Egyesület hírei

A Náraiért Egyesület elmúlt negyedéről

„Játszóterfejlesztés a Millenniumi-parkban” címen pályázatot nyert egyesületünk Nárai Község Önkormányzatával összefogva. A beruházás megvalósult és szeretettel hívtunk minden gyermeket, és családot a 2014. május 31-én, szombaton megrendezésre kerülő gyermeknap

programokkal egybekötött ünnepélyes átadásra.

Meghirdetett programjaink a következők voltak:

15:00 A kurlbitól az érintőképernyőig, „Első Magyarországi Telefonmúzeum Nárai” Sárgaliliom Alkotóház, közreműködött a Sárgaliliom Énekkar. Énekkarunkra nagyon büszkéek lehetünk, mert alkalomhoz illő, szép műsorral emelték a kiváló kiállítás értékét. Hende Csaba országgyűlési képviselők is méltatta produkciójukat.

16:00 Aranykapu Óvoda évzáró műsora – Millenniumi-park színpad. Az óvónők a tőlük megszokott igényes műsort állították össze az elmúlt nevelési évben tanult versekből, énekekből és jelenetekből. Sajnos közben eleredt az eső és elszántan zuhogott is tovább.

16:45 Nyertes pályázatokkal megvalósított építmények ünnepélyes átadása.

Köszöntőt mondott Németh Tamás polgármester és Horváth Szabolcs, a Náraiért Egyesület elnöke. Ünnepi beszédet tartott és a létesítményeket felavatta Hende Csaba honvédel-

mi miniszter, országgyűlési képviselő. Mivel az eső továbbra sem állt el, a többi programot a Művelődési Házban tartottuk meg. Az ugrálóvárat esőben nem állította fel az üzemeltető. Másik időpontban majd még elhívjuk!

17:00 Csapatversenyek Nádas Nikoletta vezetésével.

Nagyon jó hangulatú, profin megtervezett és kivitelezett vetélkedőben vehettünk részt! A nyolc csapat jutalmazásában az első két helyezett ajándékát köszönjük szépen Fábsics Ildikó óvodavezetőnek! Nikit pedig már régen tiszteletbeli egyesületi tagnak tartjuk. Köszönjük szépen a felkészült munkáját!

18:00 Nárai Színjátszók előadásában: Piroška és a Farkas. A kedves kis bábelőadás Nádas Nikoletta mellett Kovács Veronika és Koltai Gábor közreműködésével valósult meg.

18:30 Győri Nemzeti Színház művészei előadásában: Holle anyó című mesejáték. A szervezésnél derült ki, hogy a színház névadó meséjét még nem mutatták be nálunk. A kis nézők reakcióit látva jó választás volt ez az interaktív darab is.

19:30 Májusfa-kitáncolás. Mintegy levezetésekként, még kihasználva, hogy elállt az eső, ezt a jó hangulatú hagyományt is a gyermeknap zárásaként bonyolította le művelődésszervezőnk.

Közben nagyon finom hotdogot, szörpöt, kürtőskalácsot, zsákmacskát kínáltunk a gyerekeknek és felnőtteknek. Minden segítséget nyújtó egyesületi tag munkáját köszönöm!

Marton Melinda
szervező-titkár

Nyusziváró

A Művelődési Ház szervezésében nyusziváró játékos délelőtti volt Húsvétnek szombatján. A gyermekes családokat ügyességi, sportos és népi játékok várták. Minden gyermek elkészíthette saját nyuszi pojiját, melyet farönkre festhetett. Majd végig csinálhatta az ügyességi, vicces feladatokat, mint tojástartást, teáskanálban, zsákban ugrálást, labdás játékokat. Fűzfavesszőkből készített karikákat dobhatott az üveg nyakára, majd pénzérmét dobhatott

a főtt tojásba. Nagy attrakció volt, amikor megérkezett a nyuszi, amit Tóth Antal hozott a gyermekeknek. Nagy örömet okozott nekik, na meg a kicsik is a nyuszinak, aminek kijutott a sok simogatásból. A délelőtti tojásvadászattal zárult, amit a húsvéti nyuszi potyogtatott el a fűben. Aki ott volt, jól szórakozott, reméljük jövőre még többen eljönnek! Köszönöm Kovács Veronikának, Hoós Juditnak, Hoós Norbertnek, Koltay Gábornak és Takács Péternek, akiknek mindig számíthatok(unk) a segítségére!

Nádas Nikoletta

Fejlődő Nárai: új játszótér, fedett kőszínpad, pihenőpark Gyermeknapra

Gyermeknap alkalmából játszótérrel vehettek birtokba a gyermekek. Ugyanis két sikeres LEADER pályázattal három helyszínen megvalósuló beruházás valósult meg Náraiiban. A község önkormányzata és a Náraiért Egyesület pályázati elképzeléseinek megvalósítását a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Vidékfejlesztési Igazgatósága együttesen 13,2 millió forinttal támogatta. A május 31-i eseményen Hende Csaba, a térség országgyűlési képviselője átadta az új fedett színpadot, a templom melletti új pihenőparkot és a Náraiért Egyesület parkjátszótereit.

A település legfontosabb szabadidőszínterei a közösségi programokhoz a Millenniumi-park és a Templomkert, amely nyitott mindenki számára. Olyan rendezvényterek létesültek, melyek méltó helyszínné szolgálhatnak a helyi értékeket őrző kulturális programok és megemlékezések számára. A fejlesztéseket követően már méltó helyszínek állnak rendelkezésre a falu civil és vallási közösségei összeföveteleihez. Megvalósulhatnak az óvodások, kis- és nagykiskolások, felnőttek, nyugdíjasok identitásnövelő közösségi csoportjainak összefövetelei, szabadidős kikapcsolódásai. A két sikeres pályázattal három helyszínen megvalósuló (Játszóterfejlesztés a Millenniumi-parkban és a Szabadtéri Községi Színterek Fejlesztése Náraiiban: fedett kőszínpad építés a Millenniumi-parkban és pihenőpark kialakítás a Templomkertben) beruházások valósultak meg. Nárai Község Önkormányzata és a Náraiért Egyesület az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiák LEADER keretből nyújtandó „Közösségi kezdeményezések támogatása” alaphoz a megvalósítás érdekében pályázatot nyújtott be. A pályázati elképzelések megvalósítását a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Vidékfejlesztési Igazgatósága együttesen 13,2 millió forinttal támogatta.

Az Aranykapu Óvoda évfázó műsorát a Millenniumi-park színpadon bonyolították le, és itt történt meg a nyertes pályázatokkal megvalósított építmények ünnepélyes átadása is. Németh Tamás polgármester és Horváth Szabolcs, a Náraiért Egyesület elnöke által elmondott köszöntők után Hende Csaba országgyűlési képviselő tartott ünnepi beszédet, majd a létesítményeket is felavatta. Az új fedett színpad előnyeit legelőször az óvodások tapasztalhatták meg, mert műsoruk alatt eleredt az eső, az avatás alatt is zuhogott. Míg a szülők, jelenlévők bőrig áztak, ernyő alá bújtak, addig a színpadon szereplő gyermekek ebből mit sem éreztek.

A gyerekek hamar birtokba vették a létesítményeket, előbb csapatversenyeket, majd a Nárai Színjátszók előadásában Piroska és a Farkas darabot láthatta a kilátogató nagyerdemű. Ezt követően a Győri Nemzeti Színház művészei előadásában Holle anyó című mesejátékot tekinthették meg a náraiak, majd májusfa-kitáncolás következett a Náraiért Egyesület által szervezett program részeként.

Németh Tamás
polgármester

Németh Sándor, a Nárai származású hazai és világhírű operetténekes

Németh Sándor

Nárai szülők gyermekeként Szombathelyen látta meg a napvilágot Németh Sándor színész, operetténekes 1942. február 27-én. Az énekes egykor, atyai indítatásból is bizonyosan, a repülés szerelmese volt, mivel édesapja a repülőtér magas beosztású munkatársa volt. Szeretett szárnyalni, ezért aztán egyfajta műszaki ismeret birtokában, ingoványos talajra tévedt: színész gyakornok lett Győrben. Aztán tanult énekelni, táncolni és színészkedni.

Németh Sándor Életmű-díjban részesült

Németh Sándor 1960-ban Győrben a Kisfaludy Színház tagja lett. 1964-ben táncoskomikusként szerződött a Fővárosi Operettszínházhoz, melynek 1988-tól művészeti vezetője, majd igazgatója lett. 1973-tól a bécsi Raimund Theater, 1982-től a bécsi Volksoper társulatának is művésze volt. Biztos stílusérzékkel formálja meg szerepeit, virtuóz táncos, kitűnően énekel. Számos sikeres alakítást nyújtott itthon és Bécsben egyaránt. Jászai Mari-díjas (1972), Érdemes (1980) és Kiváló művész (1987). 2011-ben a Magyar Operett Napja alkalmából életműdíjat kapott, amiért évtizedeken át a budapesti társulat vezető művésze volt, emellett a nemzetközi szerepléséért, amellyel a hungarikumnak számító magyar operettet népszerűsítette Európában és a tengeren túl is, mely elismerést teljesen megérdemelten vehetett át. Valami rejtélyes oknál fogva, mondhatni a „rendszerváltás” óta itthon mellőzik, még csak meg sem hívják, pedig tehetsége, hangja páratlan.

Lehoczky Zsuzsával,
Jaj de csúszik ez a banánhéj

Az utolsó mohikánok egyike a ma hetvenkettő éves Nárai származású Németh Sándor. Akkor volt még táncoskomikus az Operettszínházban, amikor a műfaj fénykorát élte. Becsöppent a legnagyobbak közé. Honthy Hanna, Latabár Kálmán, Feleki Kamill, Németh Marika, Rátonyi Róbert, Haumann Péter lehettek a partnerei. Ha nem volt jelenése, állt a színpad mögött, és révületben nézte őket. Mindent ellesett, megtanult, amit lehet. Maga is nagy sztár lett. Olyan nagy, hogy hamarosan Bécsben is rendszeresen játszott. Aztán igazgatta is itthon az Operettszínházat. Igyekezett emelni a nívót. Amikor pedig kitalálták, hogy befogadó színházzá kellene tenni a teátrumot, harcolt, nem volt hajlandó elbocsájtani azokat, akikkel évtizedekig együtt játszott. Németh Sándort később érdemei elismerésül a Budapesti Operettszínház örökös tagjává választották.

Tiboldi Máriával a Marica grófnőben
Szép város kolozsvár című dalát éneklik

Ma Bécsben él, és ott is lép fel, hiszen abszolút nemzetközi színvonalat képvisel és az 1337 ülőhelyet estéről estére megtölti a lelkes közönsége. Produkcióit Bécs és Európa, sőt a világ műértő közönsége hallhatja. A hallgatóságának sorában éppúgy megtalálhatók az átlagemberek, mint a világ vezető személyiségei. Mind egy melyik előadása megy: a Tosca, a Traviata, a Varázsfuvola, a Denevér, a My Fair Lady, a Koldusopera, a Hawaii rózsái, vagy éppenséggel a Csárdáskirálynő. Hatvana-

Televíziós interjún Jakupcsek Gabriellával

dik születésnapján a Kálmán Imre dalaiból összeállított estbe szuszakolták be itthoni megünneplését. Itt énekelt az Ének az esőben című filmmusicalból is. És bámulatosan szteppelt. Változatlanul sármosan lehangzó volt. Magától értetődően elegáns. A zenés színpadi műfaj esszenciáját adta, szinte a megtestesülése volt. A közönség hihetetlen mód ünnepelte. Szerepben mégsem láthatunk Magyarországon azóta sem. Az életműdíjnak ennek a jelentős művésznek valószínűleg szebb ajándék lett volna egy hazai szerep.

Németh Sándor Budapest mellett Bécsben aratta és aratja hatalmas sikereit. Bár unokatestvérei, rokonai ma is itt Náraiiban élnek kevés az esély, hogy egyszer szülőföldjén Náraiiban újra színpadra lépjen. Pedig már egyszer 1977-ben megtette ezt, hatalmas sikert aratva. Mint magyarok gazdagabbak vagyunk egy nemzetközi sztárral. De szegényebbek Németh Sándorral.

Szombat. Nyárelő. Este 7 óra. A Volksoper bejáratánál gyülekezik a közönség. Szép, nyugodt este van. A bejáratnál balra üveggel fedett tábla alatt a mai est műsora, alkotóinak névsora. De a cím fölött, mielőtt elolvashatnánk, hogy Emerich Kálmán, Die Csardasfürstin, ott olvassuk: Sándor Németh 70. születésnapját és 30 éves Volksoperbeli tagságát ünnepli a mai előadás. A közönség nagyon sokrétű, korántsem az idősek dominálnak. Feltűnt egy taxiból kiszálló – bizonyosan közelebb a harminchoz – hölgy, divatbemutató jellegű öltözkében, meztelen karokkal.

De lépünk beljebb. Az előcsarnokból csiszolt üvegablakú csapajtó vezet a nézőtéri folyosóra. Nem nehéz rájönni, hogy ez az épület ugyanúgy híres osztrák színházépítők tervei alapján készült, mint sok-sok magyarországi társa. És itt rögtön szembetaláljuk magunkat egy valóban úri gesztussal, ami már előrevetíti a plakát igazát, itt ünnepelni fognak. A falakon, ahol általában a színházak művészeinek képei vagy festmények, vagy karikatúrák, vagy más színházi relikviák szoktak lenni, most a fényképek Németh Sándor szerepeit idézik fel, az itt töltött 30 évét. És a sorozat közepén a civil kép és mellette egy rövid, lényegre törő életrajz. Ez a gesztus azt igazolja, hogy a színház legfőbb értéke a művésze. Értik már, miért mondom, hogy itt érzem a tisztább levegőt. A nézőtér. Belülről már nem olyan,

mint a mieink. Tekintélyes, finoman emelkedő padozatú földszint. Egy része fölé természetesen benyúlik a már meredebben emelkedő emelet. Két oldalt, mondhatnám proszcénium páholyok egymás fölött 4 emelet magasságában. Hogy ezt a négy emeletet lehet-e még a proszcénium szóval jelölni nem tudom, bár még a negyedik emelet is a színpad, pontosabban a színpadi függöny és nézőtér között helyezkedik el. Ez pedig a proszcénium egyik jellemzője.

És amikor már tényleg vége a darabnak, újra felmegy a függöny. A nézők nem mozdultak. Erre vártak. Felsorakozik a társulat, egy lépéssel előttük a színház igazgatója és természetesen Sándor. Köszöntőbeszéd. Az ünnepelthez fordulva, félreérthetetlenül Németh Sándorhoz címezve, felidézi az általa elhangzott pezsgős köszöntőt: Es lebe die Jugend! Szünni alig akaró taps. Az egész képből, az elhangzókból és a tekintetekből sugárzik, hogy számukra semmi nem annyira fontos, mint a színész, a művész, aki miatt megtelik a nézőtér. Ezen az estén mindközül legfontosabb, Németh Sándor, aki nem csak 30 éve tagja a társulatnak, de csak a Csárdáskirálynőnek ez volt a 261. előadása, amelyben fellépett. És újra felcsattannak az ülések, a közönség úgy érzi, tudja, ezzel fejezi ki köszönetét, ezzel a tappal tartozik.

Németh Tamás

DARÁNYI IGNÁC TERV

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

A Nárai Templomért Alapítvány az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a falumegújításra és -fejlesztésre LEADER Helyi Akciócsoportok közreműködésével 2012-től igénybe vehető támogatások részletes feltételeiről szóló 102/2012. (X. 1.) VM rendeletben foglalt elérhető támogatásra sikeresen pályázott. Az Alapítvány a kivitelezési munkálatok elvégzésére 2013 szeptemberében vállalkozói szerződést kötött a Vasber Zrt.-vel, aki a földmunkák elvégzésére a Dinasztia Kft.-t, mint helyi vállalkozást is bevonta. A műszaki ellenőrzést Pfliegler Attila műszaki ellenőr, a pályázati projekt lebonyolítását pedig a The Intim(e) Kft. látta el. A település vallási életének egyik központi eleme a plébániaépület. Az idelátogatók és a helybeliek számára a hozzá kapcsolódó legfontosabb szabadtéri színtereik pedig a Nepomuki Szent János-szobor környezete és a Petőfi Sándor utcai pihenőpark. A projekt során olyan közösségi terek létesültek, melyek méltó helyszínül szolgálhatnak a helyi értékeket őrző közösségek összefövetelei számára. A plébánia épületében történt fejlesztés a kulturális, vallási, spirituális élmény elérését, a vallási hitélet skálájának bővítését tette lehetővé, megvalósulhatnak a közösség vallási csoportjának identitásnövelő összefövetelei és szabadidős kapcsolódásai. A sikeres pályázattal három helyszínen megvalósuló *(Plébániaépület teljes külső és belső felújítása, két pihenőpark, játszótér kialakítása a Kossuth Lajos utcában a Nepomuki Szent János-szobor környezetében és a Petőfi Sándor utcában)* beruházások valósultak meg. Nárai Templomért Alapítvány az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiák LEADER keretből nyújtandó „Közösségi kezdeményezések támogatása” alaphoz a megvalósítás érdekében pályázatot nyújtott be. **A pályázati elképzelések megvalósítását a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Vidékfejlesztési Igazgatósága együttesen 11,2 millió forinttal támogatta.**

Szeretettel hívjuk Önt és családját a

2014. július 13-án, vasárnap megrendezésre kerülő

megújult Plébániaépület, a két új pihenőpark és a közadakozásból létesült Harangláb ünnepélyes felszentelésére, átadásra!

A felszentelést Dr. Veres András megyés püspök végzi.

Nárai Község Önkormányzata H-9797 Nárai, Petőfi Sándor utca 41.

Nárai Tempomért Alapítvány H-9797 Nárai, Kossuth Lajos utca 1.

Az Európai Unió és Magyarország Kormányának társfinanszírozásával megvalósult Plébániaépület felújítása és a Pihenőpark kialakítása a Nepomuki Szent János-szobor környezetében, Pihenőpark kialakítása a Petőfi Sándor utcában című projektek

Nárai – Európai falu épül

Tisztelt Lakótársaim! Ezúton hívom Önöket és kedves családját, rokonait, barátait sok szeretettel idei évi Falunapi programsorozatunkra! Tisztelettel:

Németh Tamás, polgármester

Nárai Falunap

Július 12., szombat – Millenniumi park

- 8:00 Arany Oroszlán Labdarúgó Kupa – Sportpálya
- 14:00 Térzene, Főzőverseny előkészülete (Főzőversenyre nevezés a Tekézőben július 9-ig)
- 14:00 Az I. Világháború kitörésének 100. évfordulójára alkalmából szervezett megemlékezés, kiállítás megnyitás (Alkotóház)
- 15:00 Kézműves foglalkozások, népi ügyességi játékok, ugrálóvár, kürtőskalács
- 16:00 Nyugati régió együttes műsora
- 17:00 Légpuska lövészet (19 óráig), Faluvacsora
- 18:00 Polgármesteri köszöntő, Nárai gyermekek polgárrá fogadása
- 18:15 **Győri Nemzeti Színház művészei előadásában: A Székely menyecske meg az ördög**
- 19:15 Nárai Örökzöld Nyugdíjasklub műsora
- 19:30 Gersekaráti Kötélugrók látványos műsora
- 19:45 Nárai Sárgaliliom Énekkar műsora
- 20:00 Herényi Énekkar műsora
- 20:15 Nárai Rock and Roll tánccsoport műsora
- 20:30 Skót Rock Band együttes koncertje
- 22:30 **Matyi és a Hegedűs – mulatós sztárvendégünk műsora**
- 23:30 Buli kettőig...

Július 13., vasárnap

- 15:00 Ünnepi Szentmise, celebrálja Dr. Veres András megyés püspök
 - 16:00 Megemlékezés a világháborúban elesettekről, Hósi emlékmű koszorúzása
 - 16:15 Közadakozásból épült Haranglábat felszenteli Dr. Veres András püspök
 - 16:30 Felújított Plébániaépületet felszenteli Dr. Veres András püspök
- Ezt követően lehetőség nyílik mindenki számára a plébániaépület megtekintésére

Tini súlyemelők országos bajnoksága

A három korcsoportban megrendezett nyugat-magyarországi súlyemelő tini országos bajnokságon a Haladás VSE 14 versenyzőt indított. A serdülő (13-15 év) korosztálynak a szakításon és lökésen kívül helyből távolugrás is szerepelt a programjában, a kölyök II. (11-12 év) korcsoportban versenyzőknek a távolugrás mellett medicinlabda-dobással is kiegészült az erőpróbájuk. A Székesfehérváron megrendezésre került viadal-

on az alábbi, Náraiban lakó sportolók értek el kitűnő eredményeket. A serdülőknél Mora Dominik (56 kg), Horváth Ákos (+85 kg) második helyezést szerzett. A Kölyök II-eseknél Bakonyi Armand (50 kg), Mora Lizett (+63 kg) bronzérmes lett, míg Moór Erik (40 kg) aranyat szerzett. A sportolók Antalovics Ferenc és Márkus Erzsébet tanítványai. Gratulálunk!

N. T.

Sporthírek – labarúgás

A Nárai sportkör labdarúgócsapata a 2013–2014-es bajnokságban a hatodik helyen végzett. A gyenge őszi szezon után egy nagyszerű tavasszal sikerült elérni a hatodik helyet. Hét győzelem és négy vereség lett a tavaszi mérleg. A tavaszi átigazolások nagy erősítést jelentettek csapatunk számára. Az edző kérdés még mindig nem megoldott, mert az első hat mérkőzésen Németh József barátom, majd az utolsó öt mérkőzésen pedig Stieber József segített. A folytatás még képlekeny, sok függ

az igazolásoktól, hogy ki marad. A 2014–2015-ös bajnokságot átszervezik, négy helyett csak három csoport lesz. Továbbra is várjuk a szurkolóinkat az augusztusban kezdődő mérkőzéseinkre!

Június 9-én „Pünkösdi Kupa” néven kispályás focitornát rendeztünk, melyre négy csapat nevezett. Az elért eredmények a következők lettek: I. Tópart utca, II. MINI Maffia, III. Új Élet utca, IV. Ribizli csapata. Július 12-én, szombaton a Falunapi programsorozat keretében ismét Arany Oroszlán kispályás focitornát rendezünk reggel nyolc órai kezdéssel. Addig is várjuk a csapatok jelentkezését július 10-ig. Jelentkezés a MINI Presszóban. Tisztelettel:

Koltay István
sportkör elnök